www.tahsilatetakmili.com

کد کنترل

515

A

515A

«اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می‌شود.»
امام خمینی (ره)

صبح جمعه
۹۷/۱۲/۳
دفترچهٔ شمارهٔ (۱)

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

آزمون ورودی دورهٔ دکتری (نیمه‌متمرکز) ـ سال ۱۳۹۸

رشتهٔ تاریخ ـ تاریخ ایران بعد از اسلام ـ کد (۲۱۲۲)

تعداد سؤال: ۹۰

مدت پاسخ‌گویی: ۱۲۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی، تعداد و شمارهٔ سؤالات

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شمارهٔ	تا شمارهٔ
۱	مجموعه دروس تخصصی: تاریخ ایران از آغاز ورود اسلام تا ابتدای قاجار ـ تاریخ ایران از قاجار تا انقلاب اسلامی ـ مباحث نظری و روش تحقیق و منبع‌شناسی تاریخ ایران	۹۰	۱	۹۰

این آزمون نمرهٔ منفی دارد.

استفاده از ماشین‌حساب مجاز نیست.

حق چاپ، تکثیر و انتشار سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون، برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز این سازمان مجاز می‌باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می‌شود.

۱۳۹۸

www.tahsilatetakmili.com

*** داوطلب گرامی، عدم درج مشخصات و امضا در مندرجات جدول ذیل، به‌منزلهٔ عدم حضور شما در جلسهٔ آزمون است.**

اینجانب ..... با شمارهٔ داوطلبی ..... در جلسهٔ این آزمون شرکت می‌نمایم.

امضا:

۱- **کدام مورد درخصوص روابط تیمور با حکمرانان آل‌کرت نادرست است؟**

۱) تیمور با قبول دعوت برخی از اعیان و اشراف هرات به آن حکومت یورش برد.

۲) تیمور در یورش ملک معزالدین حسین فرمانروای کرت علیه الوس چغتای، به اطاعت او درآمد.

۳) تیمور بلافاصله پس از تصرف هرات با قتل غیاث‌الدین پیرعلی شاه، حکومت آل‌کرت را برانداخت.

۴) تیمور با بهره‌گیری از جنگ قدرت در خاندان کرت پس از مرگ ملک معزالدین حسین، حکومت آل‌کرت را زیر سلطه خود گرفت.

۲- **کدام مورد از موانع عمده بر سر راه توسعه کشاورزی یزد در دوره حاکمیت سلجوقیان بود؟**

۱) شن‌های روان

۲) کمبود زمین کشاورزی و آب

۳) غلبه چادرنشینی بر یک‌جانشینی و بی‌توجهی حاکمان بر امور کشاورزی

۴) بهره‌کشی مالی سلجوقیان و ناتوانی اقتصاد کشاورزی اتابکان و آل‌کاکویه

۳- **ملک دینار برای توسعه کشاورزی منطقه راور کرمان، به کدام اقدام دست زد؟**

۱) صدور دستور حفر قنات جهت آبیاری مزارع

۲) خرید محصولات کشاورزی با قیمت مناسب

۳) اخراج احشام چادرنشینان از اراضی زراعی روستائیان

۴) کشت درختان در حومه منطقه جهت جلوگیری از پیشروی بیابان

۴- **بر اساس فرامین دوره خوارزمشاهی منصب «معمار»، متصدی کدام امر بود؟**

۱) راه‌سازی جهت ترقی تجارت

۲) ساخت‌وساز بناها در دربار

۳) ساخت‌وساز ابزارآلات جنگی

۴) امورکشاورزی و آبیاری و مضافات شهری

۵- **در دورهٔ ایلخانی، اصطلاح «قرق کردن» به کدام معنا بود؟**

۱) انحصار حق استفاده از مراتع مناطقی که سپاه ایلخان از آن محور عبور می‌کرد.

۲) تحدید زمین‌هایی که به چرای دام‌های خاصه دربار اختصاص یافته بود.

۳) تحجیر مراتع منطقه‌ای جهت شکار ایلخانان و شاهزادگان مغول

۴) ممانعت موقتی از چرای مراتع خالصه جهت افزایش علوفه آن

۶- **کدام مجموعه از اصطلاحات جدید مالیاتی در دورهٔ مغولان وارد متون فارسی و عربی شد؟**

۱) توزغو ـ تغار ـ حشر

۲) جرگه ـ مقاطعه ـ تومان

۳) قبچور ـ قلان ـ تمغا

۴) آل تمغا ـ یارغو ـ تسعیر

www.tahsilatetakmili.com

www.tahsilatetakmili.com

۷- **کدام عامل مانع سقوط حکومت سامانی توسط قراخانیان پس از تصرف بخارا در سال ۳۸۲ ق بود؟**

۱) مقاومت و یورش‌های پی‌درپی ابوعلی سیمجور و فائق خاصه

۲) مرگ نابهنگام بغراخان هارون فرمانروای قراخانی

۳) یاری به‌موقع سبکتگین فرمانروای غزنه

۴) بروز بیماری وبا در بخارا

۸- **کدام ماده، جزء صلح‌نامه قطوان (سال ۳۸۶ ق) بین امیر نوح سامانی و ایلک‌خان قراخانی نبود؟**

۱) تعیین قطوان به‌عنوان مرز دو دولت

۲) تأیید استیلای فائق خاصه بر سمرقند توسط دو فرمانروا

۳) ترک مخاصمه و بازگشت هر دو سپاه به مرزهای تعیین شده

۴) پذیرش میانجی‌گری غزنویان در اختلافات بین دو دولت در امور فراورد

۹- **کدام مورد درخصوص فرمانروایی حسن بن علی الاطروش حسینی از داعیان علوی طبرستان، نادرست است؟**

۱) او توانست ناحیه گرگان و دیلم را از تصرف نیروهای سامانی آزاد کند.

۲) مرگ او جنگ قدرت بر سر جانشینی را بین علویان برای مدت طولانی تشدید کرد.

۳) آموزه‌های فقهی و شعایر دینی او با آموزه‌های پیشین تبلیغ شده توسط زیدیان در تعارض قرار داشت.

۴) دین‌داری و عدالت او، پذیرش و مشروعیت گسترده‌ای در نزد حکمرانان محلی طبرستان و دیلم ایجاد کرد.

۱۰- **کدام مورد، جزء مفاد نخستین توافق‌نامهٔ تجاری کمپانی هند شرقی انگلیس و دولت صفوی در سال ۱۶۱۹ م نبود؟**

۱) تأمین امنیت افراد کمپانی به عهده دولت ایران بوده و آن‌ها حق حمل سلاح گرم را نداشتند.

۲) نمایندگان کمپانی مسئول تنبیه و مجازات ماموران خاطی انگلیس بدون ارجاع به مقامات محلی بودند.

۳) هر نوع اختلاف مالی تجار انگلیس که کمتر از ۶۶ لیره بر طبق حقوق ایران با حضور نماینده انگلیس حل و فصل می‌شد.

۴) تجار معمولی انگلیس نباید حقوق گمرکی بیش از حقوق گمرکی امپراتوری عثمانی در حلب و استانبول می‌پرداختند.

۱۱- **کدام دولت، مهم‌ترین واردکنندهٔ ادویه به ایران در دورهٔ شاه عباس اول بود؟**

۱) انگلیس ۲) فرانسه ۳) هلند ۴) پرتغال

۱۲- **اصطلاح «ناصوفی» در دورهٔ صفوی به کدام معنا به‌کار می‌رفت؟**

۱) صوفیانی که به‌صورت طفیلی زندگی می‌کردند.

۲) به صوفیان خائن به شاه و دروغ‌گو اطلاق می‌شد.

۳) صوفیانی که به آرمان و آیین صوفی پایبند نبودند.

۴) افرادی که بدون اجازه مرشد کامل به لباس صوفیان درمی‌آمدند.

۱۳- **کدام مورد درخصوص پزشکی (طب) در دورهٔ صفوی، نادرست است؟**

۱) پزشکان ایرانی زودتر از اروپاییان راه درمان سیاه‌سرفه مسری را دریافتند.

۲) رساله‌های طبی الفاظ الادویه و طب داراشکوهی توسط پزشکان هندی مهاجر به‌نام شاه صفوی تدوین شد.

۳) ژوزف لابروس از نخستین دانش‌آموختگان طب ایرانی، تأثیر زیادی در انتقال اصطلاحات پزشکی فارسی به اروپا داشت.

۴) جان فرایر طبیب کمپانی هند شرقی در نقدی غیرمنصفانه، پزشکی دوره صفوی را به‌شدت ناقص و ضعیف توصیف کرده است.

www.tahsilatetakmili.com

www.tahsilatetakmili.com

۱۴- حملهٔ هلندی‌ها به قشم، در واکنش به کدام اقدام شاه صفی صفوی صورت گرفت؟

۱) لغو معافیت گمرکی هلندی‌ها

۲) انفعال شاه صفی در تصرف بوشهر توسط انگلیسی‌ها

۳) برتری یافتن تجار انگلیسی‌ها بر تجار هلندی توسط شاه

۴) انعقاد قرارداد تجاری با فرانسوی‌ها با عوارض گمرکی کمتر

۱۵- کدام مورد از آثار فضل‌الله استرآبادی (رهبر فرقه حروفیه) نمی‌باشد؟

۱) جاودان کبیر ۲) نوم‌نامه ۳) عرش‌نامه ۴) محشرنامه

۱۶- «دیوان سِرت» نام دیگر کدام دیوان اداری در حکومت تیموریان بوده است؟

۱) مال و استیفاء ۲) رسائل و انشاء ۳) تواچی ۴) عرض

۱۷- کدام مورد از پی‌آمدهای جنگ زاوه (۷۴۳ ق) نیست؟

۱) تقویت همدلی میان جناح‌های مختلف حکومت سربداران

۲) گسترش نفوذ معنوی تسنن تا صفحات غربی خراسان

۳) حفظ برتری عناصر ترک و مغول در شرق خراسان

۴) کاهش نفوذ مذهب تسنن در شرق خراسان

۱۸- کدام مورد از سیاست‌های جمعیتی امیر تیمور درخصوص فرارود است؟

۱) ایجاد محدودیت برای زاد و ولد اسیران ساکن فرارود

۲) اجبار مردم ترک و مغول فرارود برای زاد و ولد بیشتر

۳) پرداخت مساعده‌های مالی به خانواده‌هایی که تعداد جمعیت بیشتری داشتند.

۴) ممنوعیت عبور از فرارود به سوی خراسان مگر با داشتن پروانهٔ عبور از جیحون

۱۹- قیام المقنع در میان کدام گروه‌های اجتماعی، کمتر مورد استقبال قرار گرفت؟

۱) کوچروها ۲) کشاورزان ۳) پیشه‌وران ۴) بازرگانان

۲۰- کدام گروه هسته اصلی نیروهای ابومسلم خراسانی را تشکیل می‌دادند؟

۱) اهل التقدم ۲) اعراب جنوبی

۳) اهل بیوتات ۴) اعراب شمالی

۲۱- پس از کدام واقعه، آزادخان افغان در سال ۱۱۶۶ هـ . ق خود را «رسماً حکمرانِ ایران» خواند؟

۱) نبرد سیلاخور و شکست کریم‌خان زند

۲) تصرف قمشه به‌دست فتحعلی‌خان افشار

۳) پیروزی بر محمدحسن خان قاجار در آذربایجان

۴) تصرف اصفهان پس از ترک آنجا به‌دست کریم‌خان زند

۲۲- عقیده تعلیم که از طرف حسن صباح ارائه شد، کدام ویژگی را داشت؟

۱) محوریت تعلیم کتاب در میان پیروان خود

۲) مرجعیت تعلیمی مستقل هر امام در زمان خود

۳) عدم نیاز پیروان در رجوع به خرد در برابر تعلیم داعیان

۴) ترجیح معلمان نزاری بر داعیان مستعلوی در امر دعوت

www.tahsilatetakmili.com

www.tahsilatetakmili.com

۲۳- **وجه اسلامی حکومت ایلخانان پس از گروش غازان به اسلام در کدام بخش بیشتر تقویت یا بازنگری شد؟**

۱) تأسیس و گسترش عمومی مدارس دینی
۲) قرائت خطبه جمعه و ضرب سکه
۳) توجه به دیوان قضا و اوقاف
۴) تعظیم شعائر و عقاید اسلامی

۲۴- **کدام مورد، علت عمدهٔ برقراری سیطره قراخانیان در فرارود بود؟**

۱) اولویت مصالح اقتصاد تجاری در نزد شهریان آن حدود
۲) بحران مشروعیت سیاسی سامانیان و غزنویان در منطقه
۳) حمایت خلفای عباسی از ظهور کانون‌های رقیب در منطقه
۴) وجود مشابهت‌های فرهنگی و اجتماعی مردم منطقه با آنان

۲۵- **کدام مورد تغییر اساسی در جامعه زردشتی در سده ۳ ق بود که باعث از دست رفتن پایگاه‌های اقتصادی آنان شد؟**

۱) غلبه نظام موالی‌گری
۲) کاهش شمار زردشتیان شهرنشین
۳) افزایش مهاجرت زردشتی‌ها از روستا به شهر
۴) سرعت گرفتن تغییرات دینی در جامعه زردشتی

۲۶- **روند گرایش به گفتمان آخرت‌گرایانه و صوفیانه در دوره شاه عباس اول تحت تأثیر کدام عامل بود؟**

۱) بروز هزینه‌های سنگین اصلاحات شاه عباس اول در جامعه
۲) رشد و ارتقاء ظرفیت‌های فکری جریان‌های صوفیانه
۳) فرسایش توان اقناع‌کنندگی مراجع فکر دینی
۴) رشد شهرها و طبقات توده‌ای شهری

۲۷- **کدام وجه از اصلاحات غازان‌خان، در احیای شبکه آبیاری و اعتلای کشاورزی مؤثرتر بود؟**

۱) کاهش عوارض و مالیات‌های بخش کشاورزی
۲) تقویت موقعیت بزرگان محلی مرکزیت‌گرا در حکومت
۳) الزام به سرمایه‌گذاری مقامات دیوان مرکزی در استخراج آب‌ها
۴) تخفیف مالیاتی برای مالکان بزرگ برای برنامه‌های احیاء اراضی بایر

۲۸- **کدام مورخ دخالت ابن‌العلقمی در محاصره بغداد و قتل خلیفه‌المعتصم عباسی به‌دست هلاکو را اتهامی بیش ندانسته و به تبرئه او پرداخته است؟**

۱) ابن طقطقی
۲) وصاف الحضره
۳) عطاملک جوینی
۴) رشیدالدین فضل‌الله همدانی

۲۹- **در سلطنت کدام دسته از فرمانروایان آق‌قویونلو، مبارزه با قدرت‌گیری سیورغال‌داران از برنامه‌های اصلاحی نظام دیوانی محسوب می‌شد؟**

۱) سلطان خلیل ـ الوند میرزا
۲) جهانگیر میرزا ـ مراد میرزا
۳) حسن پادشاه ـ رستم پادشاه
۴) یعقوب پادشاه ـ احمد بیگ

۳۰- **اسپند میرزا حکمران قراقویونلوی بغداد، دارای کدام گرایش مذهبی بود؟**

۱) برخلاف مذهب خاندانی، به مذهب سنت درآمد.
۲) درصدد ایجاد آیین نو با التقاطی از عناصر شیعی، سنی و صوفی بود.
۳) تحت گرایش‌های غلوآمیز شیعی با مشعشعیان قرابت فکری پیدا کرد.
۴) پس از مناظره بین علمای شیعی و سنی، به مذهب شیعه امامی درآمد.

www.tahsilatetakmili.com

www.tahsilatetakmili.com

۳۱- **کدام مورد از مهم‌ترین تردیدهای سیاسی تیمور در لشکرکشی علیه امپراتوری عثمانی بود؟**

۱) اولویت حمله به هند، نگرانی از قیام‌های داخلی ایران

۲) نگرانی از تهدیدات اردوی زرین به‌ویژه در حمله به فرارود و قفقاز

۳) تردید در همراهی اروپاییان با سلطان عثمانی، افزایش احتمال عدم موفقیت در این نبرد

۴) فراگیری آوازه فتوح عثمانی در جهان اسلام، عدم تمایل به جنگ با سلطان غازی مشغول به نبرد در دارالحرب

۳۲- **کدام مورد بهانه اصلی حملهٔ امیر تیمور به هند بود؟**

۱) مطابق ادعای تیمور، حاکمان هند از درخواست او مبنی بر دادن خراج طفره می‌رفتند.

۲) تیمور اخباری دال بر اتحاد حکمرانان هند با هندوهای بت‌پرست علیه مسلمانان دریافت کرده بود.

۳) مدعی بود که حاکمان مسلمان هند نسبت به بت‌پرستان، سخت‌گیری و شدت لازم را معمول نمی‌دارند.

۴) طبق ادعای تیمور، سرزمین هند از زمان غزنویان جزء سرزمین‌های اسلامی بوده و مجدداً باید به جهان اسلام برمی‌گشت.

۳۳- **کدام مورد مهم‌ترین عوامل پیروزی‌های اولیهٔ ابوسعید تیموری بر رقبایش در فرارود و تسلط بر آن منطقه بود؟**

۱) کمک‌های ابوالخیرخان ازبک، حمایت دراویش و عالمان دین فرارود به‌خصوص عارف مشهور خواجه عبیدالله احرار

۲) کوچ دادن تعداد زیادی از خانواده‌های ترک خراسان به فرارود و جلب حمایت بازرگانان منطقه

۳) کمک‌های قراقویونلوها و حمایت همه جانبه امیران ترکمن و مغول منطقه از او

۴) شجاعت و رشادت‌های شخصی‌اش، حمایت دیگر شاهزادگان تیموری فرارود

۳۴- **کدام مورد درخصوص «مَجْمَعُ‌المُرُوج»، درست است؟**

۱) نام جنگی است که در سال ۶۹۹ ق بین غازان‌خان حاکم ایلخانی و الملک‌الناصر حاکم ممالیک اتفاق افتاد.

۲) نام کتابی است که درخصوص تاریخ عمومی جهان از هبوط آدم تا دورهٔ غازان‌خان ایلخانی نوشته شده است.

۳) نام منطقه‌ای در فرارود است که مردم آنجا در سال ۶۳۰ ق علیه ظلم و ستم مغولان قیام کردند امّا به‌شدت سرکوب شدند.

۴) عنوان یکی از مجالس علمی دانشمندان دورهٔ مغول و ایلخانان است که به‌دلیل جامعیت در علوم مختلف به آن داده شده است.

۳۵- **کدام مورد، نام دیگر کتاب «روضة اولی الالباب فی تواریخ الاکابر و الانساب» است و نویسندهٔ آن کیست؟**

۱) طبقات ناصری ـ منهاج سراج جوزجانی

۲) مجمع الانساب ـ محمدعلی شبانکاره‌ای

۳) تاریخ بناکتی ـ ابو سلیمان داود بناکتی

۴) تاریخ وصاف ـ عبدالله شیرازی

۳۶- **کدام مورد، هدف از تأسیس «مؤسسه وعظ و خطابه» بود؟**

۱) هدایت و پرورش افکار جوانان و نوجوانان

۲) اصلاح دین و میدان دادن به دگراندیشان دینی

۳) رقابت با حوزه علمیه قم و ترویج ارزش‌های مذهبی نوین

۴) پرورش سخنرانانی‌که اندیشه‌ها و ارزش‌های مقبول رژیم را در جامعه ترویج کنند.

۳۷- **کدام متن، هسته مرکزی روایت رسمی حکومت پهلوی درباره کودتای ۱۲۹۹ ش را شکل داده است؟**

۱) من حکم می‌کنم

۲) بیانیه حقیقت

۳) مسبب واقعی کودتا

۴) وصیت‌نامه اردشیر ریپورترجی

۳۸- **اصطلاح «متولی»، به کدام مقام سیاسی در مجلس شورای ملی اطلاق می‌شد؟**

۱) رئیس مجلس

۲) رهبر فراکسیون

۳) رئیس کمیسیون‌های تخصصی

۴) رهبر شعبه پارلمانی احزاب

www.tahsilatetakmili.com

www.tahsilatetakmili.com

۳۹- **در دوره قاجار کدام مورد، گروه‌ها و طبقات گوناگون اجتماعی را با یکدیگر متحد می‌کرد؟**

۱) الگوهای ازدواج و مالکیت بر زمین

۲) تلقی از هویت ملی و مفهوم سرزمین مادری

۳) آموزه‌های سیاسی معطوف به خودآگاهی طبقاتی

۴) منافع مشترک گروه‌های شهری و روستائی در مقابل گروه‌های کوچرو

۴۰- **کدام عامل در گذار از تعلقات سنتی به تعلقات ملی در دوره قاجار مؤثر واقع شد؟**

۱) ظهور جنبش‌های دینی و مذهبی جدید در جامعه

۲) شکاف روبه افزایش بین عالمان دینی و شاهان قاجاری

۳) فراگیری مباحث روشنفکرانه در باب دین‌شناسی و سیاست

۴) اتخاذ فنون غربی جهت مؤثرتر کردن قدرت در سازمان‌های سیاسی قاجاری

۴۱- **چرا اداره گمرکات ایران در دوره مظفری در نزد عامه مردم به‌عنوان بنگاهی روسی تلقی می‌شد؟**

۱) باور به اینکه سیاست‌ها و تعرفه‌های گمرکی برگرفته از الگوهای رایج در روسیه بود.

۲) به‌علّت اینکه نوز بلژیکی تعرفه گمرکی جدید را در توافق با روس‌ها تعیین کرد.

۳) به‌علّت گرو بودن درآمد گمرک‌ها در ازاء استقراض‌های دولت از روسیه

۴) به‌علّت همکاری کارکنان روسی با بلژیکی‌ها در اداره گمرکات

۴۲- **آقا محمدخان قاجار در حمله به قلعه شوشی (در سال ۱۲۱۱ ش.) کدام هدف جانبی را دنبال می‌کرد؟**

۱) واداشتن خوانین تالش به اطاعت از خود

۲) پاسخ به درخواست حمایت برخی از ملیک‌های ارمنی

۳) نشان دادن سیاست برتری خود در قفقاز به فرستاده فرانسه در ایران

۴) حمایت از ابراهیم خلیل خان جوانشیر در رقابت با حکمران قراباغ و نخجوان

۴۳- **کدام عامل، تأثیر جدی در تمایل ارامنه قفقاز به سیاست روسیه در اوایل دورهٔ قاجار نداشت؟**

۱) آزار مذهبی عثمانی‌ها نسبت به جامعه مسیحی قفقاز

۲) تمایل تعدادی از کشیش‌های کلیسای ارمنی در قفقاز به استقلال از کلیسای قسطنطنیه

۳) تلاش رهبران مذهبی کلیسای ارتدوکس روسیه به قطع پیوند کلیسای قفقاز با کلیسای عثمانی

۴) ضعف تدریجی کلیسای قسطنطنیه در رقابت با کلیسای قفقاز به‌دلیل عدم حمایت عثمانی‌ها از آن

۴۴- **کدام مورد، واکنش روس‌ها نسبت به کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ بود؟**

۱) به سبب گزارش‌های ضد و نقیض حزب توده، مدت‌ها در بلاتکلیفی به‌سر می‌برد و از تأیید یا رد آن خودداری کرد.

۲) بلافاصله کودتا را به‌رسمیت شناخته و روابط مودت‌آمیزی با فضل‌الله زاهدی نخست‌وزیر برقرار کرد.

۳) کودتا را به‌دلیل مداخله آمریکا و انگلیس محکوم کرد، اما چندی بعد مواضع خود را تعدیل کرد.

۴) برای تضمین فعالیت حزب توده در دولت بعدی، بی‌طرفی سیاسی اتخاذ کرد.

۴۵- **بنا به نظر محمدعلی همایون کاتوزیان، کارکرد پیمان بغداد چه بود؟**

۱) همچون ناتو برای دفاع از حملات احتمالی شوروی ایجاد گردید.

۲) یک پیمان نظامی منطقه‌ای برای دفاع از منافع آمریکا و اسرائیل بود.

۳) برای جلوگیری از قدرت‌گیری کمونیست‌ها در داخل کشورهای عضو بود.

۴) درصدد مهار و تحدید نفوذ دولت انقلابی و کمونیستی عبدالکریم قاسم در عراق و جلوگیری از نفوذ آن به همسایگان بود.

www.tahsilatetakmili.com

www.tahsilatetakmili.com

۴۶- **دکتر محمد مصدق در ماجرای درخواست امتیاز نفت شمال به‌وسیله شوروی به کدام ابتکار دست زد؟**

۱) از طریق مجلس، دولت ایران را واداشت تا اتمام مذاکرات قوام با شوروی‌ها، مسئله امتیاز مسکوت بماند.

۲) تظاهرات گسترده علیه نخست‌وزیر وقت ترتیب داد که در عقب‌نشینی دولت از اعطای امتیاز موثر واقع شد.

۳) پیشنهاد تصویب قانونی جهت ممانعت از اعطای هرگونه امتیاز به خارجیان به‌وسیله دولت بدون تصویب مجلس

۴) پیشنهاد داد ایران قراردادی با شوروی مبنی‌بر فروش نفت به آن دولت امضا کند، اما اکتشاف و تولید با سرمایه داخلی و وام خارجی انجام شود.

۴۷- **کدام مورد، بیانگر سرنوشت حزب پان‌ایرانیست پس از کودتای ۲۸ مرداد سال ۱۳۳۲ است؟**

۱) تحت رهبری داریوش فروهر زندگی محافظه‌کارانه با تمایلات ملی‌گرایی را ادامه دادند.

۲) به دو گرایش، جناح طرفدار مصدق و جبهه ملی و جناح طرفدار سلطنت با تمایلات فاشیستی تقسیم شد.

۳) به سه جریان طرفدار آمریکا، طرفدار جبهه ملی و طرفدار نیروهای مذهبی تقسیم و پس از ماجرای استقلال بحرین منحل گردید.

۴) تحت رهبری محسن پزشکپور ضمن پایبندی بر تمایلات ملی‌گرایی افراطی، سیاست حمایت از آلمان را تا پایان حیات خود حفظ کرد.

۴۸- **سیاست خرید و فروش انحصاری محصولات کشاورزی به‌وسیله دولت رضاشاه کدام پیامد را بر اقتصاد کشاورزی داشت؟**

۱) دولت درآمد کسب شده از انحصار خرید را در تأسیس و تقویت زیرساخت‌های اقتصاد کشاورزی خرج می‌کرد.

۲) دولت قیمت‌های محصولات کشاورزی را بر ضد منافع کشاورزان در پایین‌ترین حد ممکن نگه می‌داشت.

۳) تحصیل مازاد بیشتر از کشاورزان و پس‌انداز اجباری جهت انباشت سرمایه کشاورزان بود.

۴) تضمین خرید قطعی محصولات، به نوعی آینده کشاورزی و کشاورزان را بیمه می‌کرد.

۴۹- **حزب توده، کدام موضع و رویکرد را نسبت به امام خمینی و انقلاب اسلامی اتخاذ کرد؟**

۱) تأییدگرایانه، به امید بهره‌برداری از ناتوانی آن‌ها در کسب قدرت در آینده بود.

۲) عدم تأیید، به‌دلیل پیوند انقلاب اسلامی با خرده بورژوازی نیروهای مذهبی و امپریالیسم.

۳) سیاست افشاگرانه‌ای درخصوص مواضع غیرتوسعه‌ای و سنتی امام خمینی و انقلاب اسلامی درپیش گرفتند.

۴) آن‌ها بین امام خمینی (به‌عنوان نماینده جریان سنتی دینی) و انقلاب (به‌عنوان امری اصیل و ضد امپریالیستی) تفکیک قائل می‌شدند.

۵۰- **کدام فرمانده ارشد دوره پهلوی در آستانه انقلاب اسلامی به «قصاب تهران»، معروف شد؟**

۱) عباس قره‌باغی ۲) نعمت‌اله نصیری

۳) غلامعلی اویسی ۴) فضل‌الله ازهاری

۵۱- **محمدرضا شاه برای مهار انقلاب اسلامی، کدام اقدام را مورد توجه قرار نداد؟**

۱) ایجاد تغییرات در مدیریت ساواک

۲) ارائه لایحه برگزاری انتخابات آزاد مجلس شورای ملی

۳) عدم ممانعت از مشارکت خانواده سلطنتی در معاملات تجاری با دولت

۴) توقف برنامه مهار تورم و مبارزه با گران‌فروشی جهت جلب‌نظر بازاریان

www.tahsilatetakmili.com

www.tahsilatetakmili.com

۵۲- **به کدام علل سیاست خارجی جیمی کارتر رئیس‌جمهور آمریکا در ایجاد ثبات در حکومت پهلوی با شکست مواجه گردید؟**

۱) تمرکز توجه آمریکا به اشغال افغانستان به‌وسیله شوروی‌ها و کم‌توجهی در حمایت از ایران

۲) تحلیل درست از ضعف بنیادی کمونیسم و عدم نیاز به حمایت همه‌جانبه از حکومت ایران

۳) امضای پیمان کمپ دیوید و عدم نیاز آمریکا به حمایت از یک دولت ژاندارم در منطقه

۴) وجود دو دستگی در عملکرد شورای امنیت ملی و وزارت امورخارجه آمریکا درباره ایران

۵۳- **مخالفان حکومت محمدرضا شاه، کدام اقدام او را نماد تحمل‌ناپذیری رقابت سیاسی و انتقادناپذیری از رژیم تلقی می‌کنند؟**

۱) تأسیس ساواک ۲) تأسیس مجلس سنا

۳) تأسیس حزب رستاخیز ۴) اعمال نفوذ در انتخابات مجلس

۵۴- **کدام عامل تبیین‌گر، نقش محوری و فزاینده دولت ایران به‌عنوان یک کارگزار توسعه اقتصادی نیست؟**

۱) ضعف بخش خصوصی ۲) پذیرش عمومی ایرانیان

۳) وجود مقادیر عظیم درآمدهای نفتی ۴) نفوذ استعماری روسیه و انگلیس در ایران

۵۵- **برای اولین‌بار در کدام نهاد علمی دوره قاجار به آموزش علمی تاریخ توجه شد؟**

۱) مدرسه علوم سیاسی ۲) مدرسه عالی نظام

۳) انجمن معارف ۴) دارالفنون

۵۶- **سرجان ملکم در نخستین سفر خود به ایران در سال ۱۲۱۵ هـ.ق، کدام امتیازات اقتصادی را از فتحعلی شاه دریافت کرد؟**

۱) جلوگیری از ورود کالاهای فرانسوی به ایران

۲) انحصار خرید ابریشم و فرش ایران به‌وسیله کمپانی هند شرقی

۳) معافیت مالیاتی و گمرکی برای صادرات کالاهای مختص انگلستان به ایران

۴) پرداخت مالیات و حقوق گمرکی به میزان ۵ درصد در مرزها فقط برای یک‌بار

۵۷- **کدام مورد شرط بیسمارک برای انعقاد قرارداد با ایران در دوره ناصرالدین‌شاه بود؟**

۱) ایجاد ارتش نوین متشکل از پنجاه هزار نیروی نظامی به‌دست ناصرالدین شاه

۲) واگذاری امتیاز راه‌آهن سرخس، مشهد و کرمانشاه به آلمان

۳) واگذاری امتیاز اکتشاف منابع نفت غرب ایران به آلمان

۴) خرید کشتی جنگی و توپ و تفنگ از آلمان

۵۸- **بیشترین درآمد دولت قاجار در عصر ناصری بعد از مالیات‌های مستقیم، از کدام منبع مالی بود؟**

۱) ضرابخانه ۲) گمرکات

۳) پست و تلگراف ۴) معادن و ذخایر زیرزمینی

۵۹- **کدام مورد درخصوص روزنامه‌های عصر مشروطه و روش و مشی آن‌ها، درست است؟**

۱) روزنامه روح‌القدس به مدیریت سلطان العلمای خراسانی، مشی اعتدالی را دنبال می‌کرد.

۲) روزنامه مساوات به قلم محمدرضا مساوات، از روزنامه‌های مهم عصر مشروطه و مشی اعتدالی داشت.

۳) مجله صوراسرافیل به مدیریت علی‌اکبر دهخدا، از روزنامه‌های مهم عصر مشروطه و طرفدار آزادی و مشروطه خواهی بود.

۴) روزنامه ایران‌نو به سردبیری محمدامین رسول‌زاده، برای نخستین‌بار اصول مارکسیسم را مطرح و مطالبی درباره اصلاحات اجتماعی منعکس می‌کرد.

www.tahsilatetakmili.com

www.tahsilatetakmili.com

۶۰- **کدام مورد موضوع سفارت میرزاعباس منشی به روسیه در دوره صدارت امیرکبیر را نشان می‌دهد؟**

۱) درخواست از روس‌ها برای تنبیه ترکمانان آشوراده در خلیج گرگان

۲) درخواست خروج نیروی دریائی روس‌ها از آشوراده بعد از مقابله و تنبیه ترکمانان آن منطقه

۳) درخواست حق کشتیرانی در دریای خزر برای ایران جهت مقابله با تعرض‌های ترکمانان آشوراده

۴) رفع اتهام تحریک ترکمانان آشوراده علیه روس‌ها از سوی ایران و شکایت از رفتار خارج از شئون دیپلماتیک نمایندگان دولت روسیه در ایران

۶۱- **اندیشه‌های ایران‌گرایانه و دغدغه نجات کشور از تجزیه در ذهن آقا محمدخان قاجار، از کجا نشأت می‌گرفت؟**

۱) حلقه مشاوران نزدیک آقا محمدخان

۲) مجمع ادیبان مکتب بازگشت در اصفهان و شیراز

۳) نظریه وحدت اسلامی مطرح شده در دوره نادر شاه

۴) هراس از سلطه روس و انگلیس بر ایران و تکرار تجربه هند

۶۲- **کدام مورد، مهم‌ترین اقدام مجلس شورای ملی اول مشروطه در باب زمین‌داری بود؟**

۱) تصویب قانون نظام آبیاری

۲) لغو روش اجاره‌داری اراضی

۳) لغو روش تیول‌داری

۴) تصویب برنامه تقسیم اراضی خالصه

۶۳- **دستور ناصرالدین شاه در ابلاغ دستورالعمل نظم امور ایرانی (سال ۱۲۸۸ ق)، چه پیامدی داشت؟**

۱) نزدیک کردن دستگاه صدارت به الگوی هیأت دولت

۲) تشکیل دارالشورای کبری و مجلس تحقیق نظام

۳) تنظیم روابط صدراعظم با دارالشورای کبری

۴) منفک شدن امور نظامی از امور دیوانی

۶۴- **فعالیت‌های آقا محمدباقر بهبهانی در آغاز سده ۱۳ ق، چه تأثیری در وضعیت مذهب شیعه در ایران داشت؟**

۱) ادغام میراث متصوفه در مذهب شیعی

۲) تفوق اصولی‌ها و ارتقاء موقعیت مجتهدان

۳) جهت‌گیری مذهب شیعه به حوزه سیاست

۴) برتری اخباریون و گسترش آن در بین عامه

۶۵- **به ادعای غلامحسین زرگری‌نژاد در کتاب «تاریخ ایران در دوره قاجاریه؛ عصر آقا محمدخان» سرچشمه اصلی شایعات مربوط به کور شدن مردم کرمان توسط آقامحمدخان کجا است؟**

۱) مورخان بازمانده از دوره زندیه

۲) تذکره‌ها و تاریخ‌های محلی مورخان کرمانی

۳) روایت‌های کینه‌توزانه جان ملکم و سایکس

۴) روایت‌های شفاهی و نقل سینه به سینه و اشعار شاعران

۶۶- **کدام مورد علت اصلی پدیدآمدن نیروهای جنگی سرگردان از سقوط صفویه تا برآمدن قاجاریه بود؟**

۱) سیاست‌های نظامی‌گری نادر شاه و درگیری ایلات با یکدیگر

۲) سیاست صفویان در تغییر تیول‌داران و تجزیه ایلات بزرگ

۳) جابه‌جائی جمعیت، کوچ اجباری و سقوط کشاورزی

۴) سیطره افغان‌ها و تغییر مناسبات زمین‌داری

۶۷- **کدام شخصیت‌ها به‌عنوان سفیران دولت ایران در دوره مشروطه اول (۱۲۹۳ هـ‌ق) و دوم (سال ۱۳۲۶ هـ‌ق) عثمانی انجام وظیفه نموده‌اند؟**

۱) میرزا حسن ارفع ـ میرزا ملکم خان

۲) احتشام السلطنه ـ خان ملک ساسانی

۳) میرزا محسن‌خان معین‌الملک ـ میرزا رضا ارفع

۴) میرزا جعفرخان مشیرالدوله ـ میرزا حسین‌خان سپهسالار

www.tahsilatetakmili.com

www.tahsilatetakmili.com

۶۸- نویسنده اثر گرانسنگ اهدائی به ناصرالدین شاه «تاریخ و جغرافیای وان (زبدة الوقایع)»، کدام دولتمرد است؟

۱) میرزا موسی‌خان طباطبایی انصاری ۲) میرزا محبعلی‌خان یکانی

۳) میرزا حسین فراهانی ۴) میرزا ملکم خان

۶۹- اعضای کدام گروه را محمدرضا شاه در سال ۱۳۴۲ به‌عنوان مشاور در «دفتر اقتصادی و اجتماعی» منصوب کرد؟

۱) کانون آسیا ۲) کانون ترقی ۳) انجمن دوستان ۴) جمعیت اتفاق و ترقی

۷۰- کدام مورد، اولین اقدام عملی دولت رضا شاه در تأمین نسبی آینده کارگران در سال ۱۳۰۹ ش بود؟

۱) تأسیس صندوق احتیاط ۲) تأسیس وزارت کار

۳) تصویب قانون کار ۴) تأسیس سازمان بیمه‌های اجتماعی کارگران

۷۱- کدام منبع به‌رغم نگارش در عصر تیموری، رویکرد انتقادی به عملکرد تیمور و تیموریان دارد؟

۱) ظفرنامه از نظام‌الدین شامی ۲) مجمل فصیحی از فصیح خوافی

۳) ظفرنامه تیموری از شرف‌الدین علی یزدی ۴) عجایب المقدور فی نوائب تیمور از ابن عربشاه

۷۲- کتاب «آغاز و انجام تاریخ»، از کدام صاحب‌نظر است؟

۱) فرانسیس فوکویاما ۲) کارل یاسپرس

۳) دانیل لیتل ۴) برایان فی

۷۳- اثر «معنا در تاریخ»، از کیست؟

۱) کارل لوویت ۲) کارل اشمیت ۳) اریک فوگلین ۴) انکر اسمیت

۷۴- نظریه ساختاربندی، از سوی کدام اندیشمند ارائه شده است؟

۱) ویلفردو پارتو ۲) روبرت میخلز ۳) آنتونی گیدنز ۴) تالکوت پارسونز

۷۵- در کدام مکتب رسیدن به «کنه امر واقع» در مطالعات تاریخی، غیرممکن و ممتنع است؟

۱) وین ۲) فرانکفورت ۳) رمانتیسم ۴) پوزیتیویسم

۷۶- کتاب «ساختن تاریخ»، از کیست؟

۱) مایک رازن ۲) کریس هارمن

۳) آنتونی گیدنز ۴) آلکس کالینیکوس

۷۷- باتوجه‌به مندرجات کتاب «انحطاط مغرب زمین»، اشپنگلر را می‌توان از منتقدان کدام فرضیه دانست؟

۱) خطی ۲) تکامل ۳) دوری ۴) گذشته‌گرایی

۷۸- کدام مورد درخصوص «تبیین کارکردی»، درست است؟

۱) تبیینی قانون‌مند و تعمیمی با مدل فراگیر از پدیده‌ها ارائه می‌دهد.

۲) علل و عوامل یک پدیده را مورد توجه قرار می‌دهد.

۳) رابطه میان بخش‌ها و کل‌ها را تبیین می‌کند.

۴) پدیده‌ها را براساس پیامدها تبیین می‌کند.

۷۹- نظریه توین‌بی دربارهٔ حرکت تاریخ را می‌توان در کدام جریان اندیشه‌ای قرار داد؟

۱) خطی دینی ۲) دوری مدرن ۳) دوری قدیم ۴) خطی غیردینی

۸۰- نظریه «محرومیت نسبی» در تحلیل انقلاب‌ها و جنبش‌های اجتماعی از کیست؟

۱) ساموئل هانتینگتون ۲) چارلز تیلی ۳) پیتریم سوروکین ۴) رابرت گر

www.tahsilatetakmili.com

www.tahsilatetakmili.com

۸۱- **واضع نظریه بحران کدام اندیشمند است و در چه اثری آن را تبیین نموده است؟**

۱) کرافورد برومکفرسون ـ زندگی و زمانهٔ دموکراسی لیبرال

۲) ادموند هوسرل ـ درآمدی بر پژوهش‌های منطقی

۳) توماس اسپریگنز ـ فهم نظریه‌های سیاسی

۴) کوئنتین اسکینر ـ بینش‌های علم سیاست

۸۲- **کدام یک از فلاسفه تاریخ درخصوص هدف و مقصد غایی نوع بشر، بیشتر به سؤالات شبه مذهبی توجه نشان داده است؟**

۱) توین‌بی ۲) منتسکیو ۳) مارکس ۴) کالینگوود

۸۳- **در کدام کتاب تاریخ‌نگارانه که بعد از سقوط صفویه نوشته شده، جانب‌داری از صفویه و گرایش‌های ضد نادری دیده می‌شود؟**

۱) تاریخ گیتی‌گشا ـ موسوی نامی ۲) گلشن مراد ـ ابوالحسن غفاری کاشانی

۳) مجمع التواریخ ـ میرزامحمد خلیل مرعشی ۴) مجمل التواریخ ـ ابوالحسن بن محمد امین گلستانه

۸۴- **کدام مورد در اندیشه و تفکر پست مدرن‌ها قرار نمی‌گیرد؟**

۱) علائق و ارزش‌های مورخ در تاریخ‌نگاری او تأثیر می‌گذارد.

۲) عینیت تاریخی قابل دستیابی و امکان‌پذیر است.

۳) عینیت و بی‌طرفی وهم و خیال است.

۴) معرفت تاریخی امری است ممتنع.

۸۵- **کدام مورد درخصوص «عتبة الکتبه»، درست است؟**

۱) شامل مکاتبات و مراسلات دربار خلافت عباسی با آل‌بویه است.

۲) دربرگیرنده مجموعه مراسلات دیوانی مربوط به خوارزمشاهیان است.

۳) منشات و مکتوبات اداری مربوط به دیوان سلطان سنجر سلجوقی است.

۴) مجموعهٔ دستورالعمل‌های نوشته شده برای دیوانیان و درباریان سلطان محمود غزنوی است.

۸۶- **پایه‌گذار «تاریخ روان‌شناختی» که برای اولین‌بار روان‌شناسی را در پژوهش تاریخی به کار گرفت، که بود؟**

۱) لوسین فور ۲) مارک بلوخ

۳) فرناند برودل ۴) ادوارد پالمرتامپسون

۸۷- **کدام مورخ توجه ویژه‌ای به عکس و فیلم به‌مثابه سند تاریخی دارد؟**

۱) تئودور ویلیام دوری ۲) ناتالی زمون دیویس

۳) ژان فرواسار ۴) مارک فرو

۸۸- **کدام مورد درخصوص تحول اجتماعی، درست است؟**

۱) موجب تغییرات ساختاری می‌شود. ۲) موجب تغییرات تعادلی می‌شود.

۳) در کوتاه‌مدت رخ می‌دهد. ۴) همان تغییر اجتماعی است.

۸۹- **دو کانون اصلی جریان تاریخ نویسی در دوره تکوین یا دوران نخستین تاریخ نویسی در عصر صفوی، کدام است؟**

۱) تبریز و هرات ۲) قزوین و اردبیل ۳) هرات و قزوین ۴) تبریز و اصفهان

۹۰- **کدام مورد براساس نظریه کثرت‌گرائی روش شناختی، درست است؟**

۱) روش‌های علوم طبیعی مبنای پژوهش در علوم اجتماعی هستند.

۲) استفاده از همه روش‌های علوم طبیعی برای علوم اجتماعی مفید و راه‌گشا است.

۳) مسئله‌های اجتماعی فقط با روش‌های خاص علوم اجتماعی می‌توانند تحلیل شوند.

۴) استفاده از روش‌های مختلف علوم طبیعی در علوم اجتماعی و برعکس علوم اجتماعی در علوم طبیعی به اقتضای موضوع پژوهش مجاز است.

www.tahsilatetakmili.com